

Nếu con số trên làm bạn ngạc nhiên, thì hãy xem xét điều này. Trong số 2.000 người tham gia vào thí nghiệm về sự trung thực của chúng tôi, chỉ có bốn người tuyên bố là họ đã giải được tất cả các bài toán. Nói cách khác, tỷ lệ “gian lận tuyệt đối” là $4/2.000$.

Nhưng trong thí nghiệm chúng tôi đưa vào sử dụng đồng xu giả, 24/450 người tham gia vào nghiên cứu điều gian lận “từ đầu đến cuối”, tương đương với khoảng $320/2.000$ người tham gia thí nghiệm. Điều này có nghĩa là không chỉ đồng tiền tượng trưng “giải phóng” con người khỏi ràng buộc đạo đức mà đối với một số ít người, quy mô của sự giải phóng này hoàn hảo đến nỗi họ gian lận hết mức có thể.

Đừng quên rằng đồng tiền tượng trưng trong thí nghiệm của chúng tôi được đổi thành tiền thật chỉ trong giây lát. Vậy tỷ lệ không trung thực sẽ là bao nhiêu nếu việc chuyển đổi từ một đồng tiền tượng trưng sang tiền mặt mất mấy ngày, mấy tuần hay mấy tháng? Liệu có thêm nhiều người gian lận ở quy mô lớn hơn không?

Chúng tôi rút ra kết luận, nếu có cơ hội, thì mọi người sẽ gian lận. Nhưng điều kỳ lạ là hầu hết chúng ta đều không nhìn thấy điều này. Khi chúng tôi hỏi sinh viên trong một thí nghiệm khác dự đoán xem khi họ nhận được đồng tiền tượng trưng, họ có gian lận nhiều hơn khi nhận được tiền mặt không, các sinh viên trả lời là không và mức độ gian lận sẽ vẫn như vậy.